

Rys historyczny Katedry Plastycznej Przeróbki Metali (1949-2014)

Fakty tworzące historię Katedry – w latach 1949-1969 i ponownie od 2007 roku, lub Zakładu – w latach 1969-2007, Plastycznej Przeróbki Metali nierozzerwalnie wiążą się z historią nie tylko Wydziału, ale i całej Uczelni, w ramach której ona działa. Przeróbka plastyczna metali, jako walcownictwo i kuźnictwo, była przedmiotem zainteresowań naukowych i dydaktycznych w Akademii Górniczej już od roku 1921.

Wydział Hutniczy Akademii Górniczej (w latach 1922-1951)

Pierwszym profesorem z dziedziny metalurgii żelaza – zatrudnionym w Akademii Górniczej, był prof. Henryk Korwin-Krukowski (od 1.IX.1920). Doceniając znaczenie innych specjalności metalurgicznych, podjął on działania zmierzające do zatrudnienia na uczelni innych specjalistów (rys.1), wśród których byli m.in. prof. Antoni Rodziewicz-Bielewicz (od 1.IX.1921), inż. Józef Modzelewski (od 1.X.1921), inż. Roman Dawidowski (od 1.XII.1921), z-ca prof. Stanisław Sowiński (od 17.V.1922), inż. Iwan Feszczenko-Czopiwski (od 1.IX.1922), inż. Adam Ludkiewicz (od 1.IX.1922), inż. Władysław Łoskiewicz (od 1.IX.1923), inż. Karol Łowiński (od 1.II.1924) i inni.

a)

b)

c)

Rys.1. Pierwsi profesorowie z dziedziny metalurgii żelaza, organizatorzy Wydz. Hutniczego AG: prof. zw. inż. H. Korwin-Krukowski (a), prof. zw. inż. A. Rodziewicz-Bielewicz (b) – pierwszy dziekan Wydz. Hutniczego, oraz tablica pamiątkowa (c) – ufundowana w 1923 roku przez pierwszych absolwentów tego Wydziału

Gdy Senat Akademii Górniczej w dniu 1 maja 1922 roku powołał Radę Wydziału Hutniczego AG, w dziesięcioosobowym składzie pod przewodnictwem dziekana prof. zw. inż. Antoniego Rodziewicza-Bielewicza (1922-23, wybranego w dniu 18 września 1921 r.), została nie tylko wcielona w życie koncepcja dwuczłonowej uczelni technicznej o profilu surowcowo-przeróbczym, ale również dano początek wyodrębnieniu metalurgii jako kierunku kształcenia i dyscypliny nauki w powstającym polskim systemie oświecenia publicznego.

Nowy wydział otwierał możliwość podjęcia w szerokim zakresie kształcenia polskich hutniczych kadr inżynierskich dla krajowego przemysłu. Od chwili utworzenia siedzibą Wydziału Hutniczego był budynek gimnazjalny przy ul. Krzemionki 11, przydzielony uczelni decyzją Ministerstwa WRiOP z dnia 12 lipca 1920 roku. Natomiast w dniu 17 maja 1931 roku oddano do użytku budynek bursy dla studentów tego wydziału, znajdujący się przy ul. Gramatyka 10. W dwudziestoleciu międzywojennym w strukturę organizacyjną Wydziału Hutniczego AG wchodziło ogółem 13 zakładów, odpowiedników dzisiejszych katedr.

Członkiem pierwszej Rady Wydziału Hutniczego AG, powołanej w roku akad. 1922-23, był dziekan i kierownik Katedry Maszyn Hutniczych – prof. zw. inż. Antoni Rodziewicz-Bielewicz. Katedra Maszyn Hutniczych (powołana 3 kwietnia 1922 r.), Walcownictwa i Kuźnictwa (jej nazwę rozszerzono w 1924 roku, jednakże częściej potocznie używano tylko nazwy "Maszyn Hutniczych") realizowała pierwsze prace z zakresu budowy maszyn i procesów hutniczych, w tym technologii przeróbki plastycznej.

W okresie międzywojennym profesorami z dziedziny metalurgii, zajmującymi się tematyką plastycznej przeróbki w zakresie walcownictwa i kuźnictwa metali, byli (podano okresy ich życia i zatrudnienia w AG):

- prof. zw. inż. Antoni Rodziewicz-Bielewicz (1870-1923; 1921-1923),
- prof. zw. inż. Karol Łowiński (1871-1936; 1924-1936),
- prof. zw. inż. Ludwik Żarnowski (1877-1953; 1937-1945).

Z kolei Władysław Łoskiewicz – jako pierwszy pracownik Wydz. Hutniczego, uzyskał stopień doktora w dniu 25 listopada 1929 roku, a następnie stopień doktora habilitowanego w dniu 14 czerwca 1930 roku.

Pierwszym rektorem AG, spośród profesury Wydziału Hutniczego, był prof. zw. inż. Edmund Chromiński (1926-28). W okresie międzywojennym i tuż po wojnie Akademia Górnicza uhonorowała tytułem doktora honoris causa, na wniosek Rady Wydziału Hutniczego, 7 osób, wśród których byli: prof. I. Mościcki (1934), inż. S. Surzycki (1934), inż. A. Ciszewski (1935), inż. C. Peche (1935), prof. K.A. Benediks (1937), prof. A.M. Portevin (1939) i prof. M.T. Huber (1948) – na ogólną ilość 18 doktorów h.c., przyznanych przez Akademię Górniczą w okresie międzywojennym i po wojnie do 1952 roku.

Początki Katedry Plastycznej Przeróbki Metali (w latach 1947-1951)

Bezpośrednio po wojnie Wydział Hutniczy AG skupiał nadal cały potencjał naukowy uczelni w tej dyscyplinie naukowej. Struktura wydziału stanowiła kontynuację składu przedwojennego. W 1946 roku na Uczelni zaszły zmiany organizacyjne, gdyż wydzielono z jej struktury dwie jednostki: Wydział Geologiczno-Mierniczy i Wydział Elektromechaniczny.

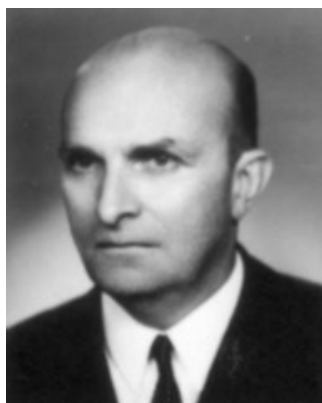
W dniu 30 czerwca 1949 roku Prezes Rady Ministrów zatwierdził rozszerzenie nazwy uczelni na Akademię Górniczo-Hutniczą, a podczas jubileuszu 50-lecia Uczelni, w 1969 roku, jej patronem został Stanisław Staszic. Działaniom tym patronował prof. Walery Goetel, rektor AGH w latach 1939-51.

Pierwszym powojennym dyplomantem wydziału, na podstawie dyplomowej pracy inżynierskiej, której opiekunem był prof. zw. dr hab. inż. Adam Ludkiewicz, wykonanej w oficerskim obozie jenieckim w Gross Born, a obronionej tamże w dniu 21 stycznia 1945 roku, był prof. zw. dr inż. Waclaw Leskiewicz, jeden z najbardziej zasłużonych wychowanków w historii nie tylko wydziału, ale i Akademii. Dyplom ten nostryfikowały władze Wydziału Hutniczego w dniu 1 marca 1945 roku. W tym roczniku uzyskali dyplomy inżyniera hutnika również: Kazimierz Janas, Antoni Kolano, Janusz Lesiecki, Olga Nielubowicz (pierwsza kobieta – dyplomantka Wydziału) i Aleksander Schillak – późniejsi zasłużeni pracownicy Wydziału Hutniczego AG / Metalurgicznego AGH.

W latach 1945-51 Wydział Hutniczy AG wydał 525 dyplomów mgr inż. hutnika, przy czym od 1952 roku na Wydziale wprowadzono dwa kierunki kształcenia: Hutnictwo i Odlewnictwo (kierunek następnie przeniesiony na samodzielny wydział).

W zakresie organizacji przedsiębiorstw i procesów przeróbki plastycznej w Katedrze Maszyn Hutniczych zakontraktowano wykłady dla prof. n. inż. Stanisława Zygmuntowicza (1900-53, 1946-53) i właśnie w tej katedrze był zatrudniony w latach 1945-49 mgr inż. Waclaw Leskiewicz.

W związku z olbrzymim zapotrzebowaniem na kadre inżynierską w dynamicznie odbudowywanym i rozbudowywanym przemyśle hutniczym, w październiku 1947 r. Senat Akademii Górniczej podjął decyzję o powołaniu samodzielnej Katedry Walcownictwa i Kuźnictwa. W wyniku dyskusji ostatecznie **powołano Katedrę Plastycznej Przeróbki Metali**, powierzając jej organizację i kierownictwo adiunktowi **mgr. inż. Wacławowi Leskiewiczowi** (rys.2), którą wydzielono z Katedry Maszyn Hutniczych w **dniu 1 października 1949 roku**. Na jej siedzibę wyznaczono pomieszczenia w paw. A-0, I p. (obecnie pomieszczenia Rektoratu).

Rys.2. Prof. zw. dr inż. Wacław Adam Leskiewicz
(1915–1996),

doktor h.c. Akademii Górniczo-Hutniczej (1989),
zasłużony dla AGH (1992), organizator i kierownik
Katedry Plastycznej Przeróbki Metali (1949-85),
dziekan Wydziału Metalurgicznego (1951-54 i 1956-
60), prorektor AGH ds. nauczania (1960-63),
dyrektor Instytutu Metalurgii (1968-74)

Do najtrudniejszych zadań w tym okresie należało dobranie kadry naukowej i wytyczenie głównych kierunków naukowych i dydaktycznych. Należy mieć na uwadze, że wówczas w Uczelni nie było odpowiednio doświadczonej kadry, mogącej prowadzić pracę naukową i dydaktyczną w zakresie tej problematyki. Dlatego koncepcja dalszego ukierunkowania Katedry polegała na rozwoju jej działalności w oparciu o doświadczonych praktyków z przemysłu, specjalistów o szerokich zainteresowaniach naukowo-badawczych, którzy podejmując pracę w Katedrze, poszerzali kierunki uprawianej dziedziny wiedzy.

Zasługą zastępcy prof. inż. Wacława Leskiewicza – organizatora katedry, było zatrudnienie (lub zlecenie zajęć) następującym osobom (podano rok ich zatrudnienia): Jerzy Bazan, Zbigniew Jaglarz i Tadeusz Socjusz (1949), Eugeniusz Wosiek (1950), Kazimierz Janas (1951), Jan Madej (1952), Piotr Wasiunyk (1953), Jan Kępa (1955), Marian Morawiecki (1956), Marian Schneider i Robert Szyndler (1958), Andrzej Nowakowski (1962) czy Lucjan Sadok (1964).

Katedra Plastycznej Przeróbki Metali (w latach 1951-1969)

Kolejne duże zmiany w strukturze wydziału nastąpiły z początkiem roku akad. 1951/52. Senat AGH w dniu 7 października 1951 roku zmienił nazwę z Wydziału Hutniczego na Wydział Metalurgiczny. Jednocześnie nastąpiło wydzielenie dwóch kierunków naukowych, realizowanych na oddzielnych Wydziałach: Metalurgicznym i Odlewnictwa, przy czym za twórcę i organizatora tego ostatniego Wydziału uważany jest prof. Jerzy Buzek.

W 1952 roku zmieniono brzmienie stopnia mgr inżynier hutnik, nadawanego absolwentom Wydziału Hutniczego AG, na mgr inżynier metalurg. Ponadto od 1953 roku na kierunku kształcenia Hutnictwo wprowadzono cztery specjalności dyplomowania, w tym Przeróbkę Plastyczną Metali. Pierwszych absolwentów o specjalności plastyczna przeróbka metali na dziennych studiach wypromowano w roku akad. 1952/53, nadając stopień inż. metalurga 29 osobom, zaś w roku akad. 1953/54 stopień mgr inż. metalurga 8 osobom (m.in. uzyskał go Jan Madej, mł. asystent w Katedrze PPM, zatrudniony od 1952 r. jako kierownik warsztatu i organizator bazy naukowo-badawczej). Od 1954 roku wprowadzono wieczorowe studia inżynierskie.

Początkowo Katedra Plastycznej Przeróbki Metali w latach 1949-52 organizacyjnie była scaloną jednostką naukową. Jednakże z dniem 1 października 1952 roku podzielono ją na zakłady, do których przydzielono profesorów z dziedziny metalurgii, uprawiających tę specjalność naukową i zajmujących się wszechstronnie tematyką plastycznej przeróbki metali (podano okresy ich życia i zatrudnienia w AGH) byli:

Zakładu Walcownictwa – 1.X.1952 – 30.IX.1969:

- Waclaw Leskiewicz (1915-96, 1949-85),
- Zbigniew Jaglarz (1913-88, 1949-83),
- Tadeusz Socjusz (1917-95, 1949-51 – mgr inż., dyrektor techniczny Huty im. Lenina, prowadził wykłady zleczone zz. walcownictwa),
- Andrzej Nowakowski (1938-nadal, 1962-2009),

Zakładu Kuźnictwa – 1.X.1952 – 30.IX.1969:

- Jerzy Bazan (1920-81, 1949-62, który w latach 1949-54 odbywał st. doktoranckie w MISIS w Moskwie, by przejść od 1962 r., po reorganizacji uczelni, na Wydział Metali Nieżelaznych AGH),
- Jan Kępa (1909-79, 1955-56 – mgr inż., pracownik Huty Batory, prowadził wykłady zleczone zz. kuźnictwa),
- Piotr Wasiuńk (1911-2005, 1953-81 – mgr inż., pracownik Kuźni Ustroń, w latach 1953-56 prowadził wykłady zleczone zz. Kuźnictwa, od 1956 r. został zatrudniony),
- Robert Szyndler (1933-nadal, 1958-2003),

Zakładu Ciągarstwa (i Tłocznictwa) – 1.X.1952 – 30.IX.1969:

- Eugeniusz Wosiek (1918-93, 1950-88),
- Kazimierz Janas (1916-67, 1951-67),
- Marian Morawiecki (1916-2002, 1956-86),
- Lucjan Sadok (1941-95, 1964-95),

Zakładu Technologii Rur – 1.X.1964 – 30.IX.1969:

- prof. Marian Schneider (1889-69, 1958-69),
- prof. Jan Madej (1919-75, 1952-75),
- prof. Zygmunt Polek (1916-1988, 1975-1986 – w tym okresie organizacyjnie był kierownikiem Zakł. Bad. Wydz. Metalurgicznego AGH przy Hucie Warszawa).

Taka organizacja Katedry PPM obowiązywała do 1969 roku, gdy katedrę ponownie scalono i przekształcono w zakład, wchodzący w skład Instytutu Metalurgii i Wydziału Metalurgicznego Akademii Górniczo-Hutniczej.

W latach powojennych rozbudowano bazę lokalową Wydziału Metalurgicznego (Tab.1) poprzez oddanie w 1952 roku pawilonu A-2 im. Aleksandra Krupkowskiego (był on siedzibą Katedry Plastycznej Przeróbki Metali przejściowo w latach 1952-58) wraz z halą technologiczną. Następnie wydział przejął w 1958 roku pawilon B-4 im. Feliksa Olszaka (gdzie ostatecznie umieszczono siedzibę Katedry/Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali), a później od 1963 roku także hali B-3/B-4.

Tabela 1. Wykaz pawilonów, zajmowanych kolejno przez Wydz. Hutniczy AG (1922-51) i Wydz. Metalurgiczny AGH (1951-nadal)

Pawilon	Rok oddania do eksploatacji	Patron budynku/sali	Osoba nadająca Patrona
		Data uroczystości	
A-0	1930	Prof. Walery Goetel	Rektor Prof. J. Janowski
		8 grudnia 1989	
A-2	1952	Prof. Aleksander Krupkowski	Rektor Prof. R. Ney
		19 października 1979	
		Audytorium profesorów Jasiewicza i Malkiewicza	Prorektor Prof. S. Gorczyca
B-3	1967	Prof. Kiejstut Žemaitis	Wicepremier RM PRL mgr inż. F. Kaim
		11 maja 1974	
B-4	1958	Prof. Feliks Olszak	Rektor Prof. K. Žemaitis
		13 maja 1966	
		Audytorium prof. W. Leskiewicza	Prorektor Prof. A. Korbel
B-5	1980	Prof. Jan Janowski	Rektor Prof. R. Tadeusiewicz
		17 maja 2002	

Rys.3. Paw. B-4 im. prof. Feliksa Olszaka – siedziba m.in. Katedry Plastycznej Przeróbki Metali (1958-nadal)

W roku 1958 Katedra PPM otrzymała nowe pomieszczenia do pracy naukowo-dydaktycznej oraz laboratoria w pawilonie B-4 (rys.3), które zajmuje do chwili obecnej.

Kolejny etap rozbudowy wydziału to oddanie w 1967 roku pawilonu B-3 im. Kiejstuta Žemaitisa, gdzie do 1980 roku znajdowała się Dyrekcja Instytutu Metalurgii i Zakłady: Koksownictwa i Gazownictwa oraz Chemii Fizycznej i Metalurgii Żelaza, który użytkowano

przejściowo w latach 1967-80. Ostatni etap rozbudowy bazy wydziału to budowa pawilonu B-5 im. Jana Janowskiego, zasiedlonego w 1980 roku, gdzie docelowo zlokalizowano Dyrekcję i Dziekanat Wydziału Metalurgicznego oraz zakłady o profilu chemiczno-metalurgicznym.

Od roku akad. 1962/63 z Wydziału Metalurgicznego AGH wydzielono jednostki, które utworzyły samodzielny Wydział Metali Nieżelaznych AGH, na który przeszło 9 profesorów i docentów, realizujących podobną tematykę naukowo-badawczą w odniesieniu do metali nieżelaznych, wraz z Katedrami: Chemii Fizycznej i Elektrochemii, Chemii Metali i Rud, Metalurgii Metali Nieżelaznych. Do tej jednostki przeszedł także doc. J. Bazan, uprawiający tematykę zz. przeróbki plastycznej metali kolorowych. Za twórcę i organizatora Wydz. Metali Nieżelaznych uważany jest prof. A. Krupkowski.

Lata 60. XX wieku to okres intensywnego rozwoju naukowego kadry. W latach 1962-70 rozpoczęli pracę naukową kolejni absolwenci: mgr inż. Andrzej Nowakowski, mgr inż. Edward Kieszkowski, mgr inż. Lucjan Sadok, mgr inż. Jan Kazanecki, mgr inż. Janusz Łuksza, mgr inż. Jan Sińczak i inni. W latach 1961-73 Katedra wypromowała 10 doktorów nauk technicznych, z których wszyscy zostali później profesorami macierzystej uczelni.

Prowadzono wiele prac badawczo-naukowych dla hutnictwa, publikowano prace naukowe, skrypty i podręczniki, Przede wszystkim wykształcono kilkuset inżynierów oraz magistrów inżynierów na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych. W roku 1962 rozpoczęto w Katedrze prowadzenie „Kursów aktualizacji wiedzy”, które później przekształciły się w „Studia Podyplomowe”.

W latach 60. i 70. XX wieku wielu pracowników Katedry PPM zaczęło zdobywać stopnie i tytuły naukowe. Pierwszymi, którzy do 1980 roku:

- ♣ obronili doktoraty byli: J. Bazan (1956 – MISIS, Moskwa), W. Leskiewicz (1957), P. Wasiunyk (1961), Z. Polek (1962), E. Wosiek (1962) i jeszcze siedmiu innych, przy czym w tym okresie obroniono ogółem 40 prac doktorskich,
- ♣ habilitowali się: P. Wasiunyk (1964), E. Wosiek (1966), J. Madej (1969), M. Morawiecki (1972), Z. Polek (1972) i jeszcze czterech innych, przy czym wszyscy habilitanci byli pracownikami tej katedry.

Pierwsze tytuły naukowe wśród pracowników Katedry PPM uzyskane były przez jej kierownika (przy czym na mocy ustawy z 5.11.1958 roku zniesiono pierwsze dwa tytuły):

- ♣ z-ca prof. – dla mgr inż. W. Leskiewicza (1950),
- ♣ docenta – dla z-cy prof. W. Leskiewicza (1954),
- ♣ prof. nadzw. – dla doc. W. Leskiewicza (1958),
- ♣ prof. zw. – dla prof. nadzw. W. Leskiewicza (1968).

Kolejnymi profesorami w Katedrze PPM mianowani zostali: M. Schneider (1963), P. Wasiunyk (1972), E. Wosiek (1973), Z. Polek (1974), J. Madej (1975), Z. Jaglarz (1976) i M. Morawiecki (1979).

Katedra Plastycznej Przeróbki Metali działała do 1 października 1969 roku, przy czym jej tematyka naukowo-badawcza dotyczyła głównie teorii i technologii procesów przeróbki plastycznej, początkowo w strukturze scalonej, a następnie – przez kilka lat, w strukturze zakładowej.

Zakład Plastycznej Przeróbki Metali (w latach 1969-1993)

W związku z wprowadzeniem w polskich uczelniach struktur instytutowych Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego – decyzją z 12 grudnia 1967 r., powołał Instytut Metalurgii, a na jego organizatora i pierwszego dyrektora – **prof. zw. dr inż. Wacława Leskiewicza**. W 1969 roku na AGH reorganizacja struktury Uczelni – narzucona w związku z wprowadzeniem w polskich uczelniach struktur instytutowych, zbiegła się z uroczystościami Obchodu

50-lecia AGH, który przygotował komitet organizacyjny pod przewodnictwem prof. Walerego Goetla.

Wszystkie uczelnie polskie, odgólnym zarządzeniem, zmuszone zostały do przejścia na strukturę instytutową. W ten sposób Wydział Metalurgiczny – jako jeden z dwóch (obok Wydziału Odlewnictwa), stał się wydziałem jednoinstytutowym, działającym w tej nowej formie organizacyjnej od 15 czerwca 1969 r. W kadencji 1969-74 jednocześnie działały różne osoby funkcyjne (tab.2) w strukturach:

- a) władz dziekańskich, na czele z dziekanem i wybranymi prodziekanami, zajmujących się dydaktyką w strukturze Wydziału Metalurgicznego AGH,
- b) władz dyrekcyjnych (rys.4), na czele z dyrektorem, wybranymi zastępcami, I sekretarzem Kom. Wyzd. PZPR i innymi przedstawicielami społecznymi, później także zastępcą ds. adm., zajmujących się badaniami naukowymi w strukturze Instytutu Metalurgii AGH.

Tabela 2. Kierownictwo Wydziału Metalurgicznego i Instytutu Metalurgii w latach 1969-79

Struktura Wydziału Metalurgicznego		Struktura Instytutu Metalurgii	
Kadencja	Dziekan	Kadencja	Dyrektor
	Prodziekani		Zastępcy
1969-72	Prof. Tadeusz Malkiewicz	1969-74	Prof. Waclaw Leskiewicz
	doc. Józef Kozielski doc. Marek Raczyński doc. Eugeniusz Wosiek		prof. Kazimierz Mamro (do 30.V.1973) - prof. Ryszard Benesch (od 1.VI.1973) prof. Waclaw Różański (do 30.XI.1972) - prof. Stanisław Gorczyca (od 1.XII.1972) prof. Tadeusz Pawlik mgr Zbigniew Ciechanowski (od 1.XI.1973)
1972-75	Prof. Jan Janowski	1974-79	Prof. Jan Janowski
	doc. Marian Kruciński doc. Aleksander Długosz doc. Jerzy Ryś		prof. Stanisław Gorczyca prof. Eugeniusz Mazanek doc. Marek Raczyński doc. Robert Szyndler mgr Zbigniew Ciechanowski
1975-78	Prof. Jan Janowski		
	Prodziekanami były te same osoby, jak w pionie dyrekcji		

W jego skład – jako Zakłady, weszły:

- a) dotąd działające jako samodzielne Katedry – w liczbie ośmiu, wśród których był Zakład Przeróbki Plastycznej Metali (prof. zw. dr inż. W. Leskiewicz – do 1985 r.),
- b) nowo powołane siedem Zakładów: wśród których był Zakład Badawczy przy Hucie Warszawa (od 1975 r. – kierownik doc. dr hab. inż. Zygmunt Polek).

Wskutek zmian organizacyjnych w uczelni w następnych latach z Instytutu Metalurgii AGH odeszły kolejno trzy zakłady, następnie przekształcone w nowe Wydziały.

Przygotowując drugą kadencję Instytutu Metalurgii Rektor AGH powierzył w dniu 25.VI.1974 prof. J. Janowskiemu – dziekanowi Wyzd. Metalurgicznego, funkcję dyrektora Instytutu Metalurgii na okres 1.X.1974 – 1.X.1979, natomiast w dniu 19.IX.1974 powołał prodziekanów na zastępców dyrektora (tab.2), powierzając im prowadzenie spraw jednego z pionów na Wydziale (kolejno: metaloznawstwa i fizyki metali, metalurgii, gospodarki cieplnej, przeróbki plastycznej oraz administracji Wydziału).

Skład osobowy pierwszej dyrekcji Instytutu Metalurgii AGH, powołanej na kadencję w latach 1969-74, przedstawiono na rys.4.

Rys.4. Dyrekcja Instytutu Metalurgii AGH w kadencji 1969-74. Od lewej: dr M. Nabożny – I sekretarz Kom. Wydz. POP PZPR, doc. K. Mamro – zastępca, prof. W. Leskiewicz – dyrektor, prof. W. Różański – zastępca, doc. T. Pawlik – zastępca

Kolejnymi profesorami z Zakładu PPM, pełniącymi funkcje akademickie w tej strukturze byli: prof. Andrzej Nowakowski (prodziekan i zastępca w latach 1979-87) i prof. Lucjan Sadok (prodziekan i zastępca w latach 1981-84, dziekan i dyrektor w latach 1984-90). W tym okresie obowiązki kierownika Katedry/Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali pełnili:

- prof. zw. dr inż. Wacław Leskiewicz (1949-85),
- prof. zw. dr hab. inż. Eugeniusz Wosiek (1985-88),
- prof. zw. dr hab. inż. Lucjan Sadok (1988-95).

Strukturę instytutową Uczelni zniesiono dopiero po uchwaleniu w dniu 28 maja 1991 roku nowego statutu AGH, wyrosłego z dotychczasowej tradycji i będącego przejawem troski całej społeczności akademickiej o Jej pomyślność.

Z inicjatywy prof. W. Leskiewicza i doc. Z. Jaglarza w roku 1973 Senat AGH nadał tytuł doktora honoris causa AGH inż. Tadeuszowi Sendzimirowi – wybitnemu metalurgowi, wynalazcy i konstruktorowi unikatowych urządzeń walcowniczych. Później wielu młodych pracowników naukowych Zakładu odbyło staże naukowe w USA, dzięki Fundacji Kościuszkowskiej, wspieranej przez inż. T. Sendzimira. W 1983 roku tego wybitnego Polaka uhonorowano – podczas zorganizowanego na Jego cześć, sympozjum naukowego dla upamiętnienia pierwszych Jego wynalazków, dokonanych w Polsce. W czasie uroczystości jubileuszowych doktorowi h.c. AGH T. Sendzimirowi wręczono Komandorię Orderu Zasługi PRL, przyznaną Jubilatowi przez Radę Państwa za zasługi w rozstawianiu imienia polskiego inżyniera w świecie, za żywe kontakty z krajem oraz za pomoc i opiekę nad młodymi polskimi naukowcami.

Pracownicy Zakładu są autorami wielu podręczników, skryptów, monografii, prac badawczo-naukowych, patentów i liczącymi się w setkach artykułów i wystąpień na konferencjach naukowych. Prowadzą szeroką współpracę z hutnictwem i placówkami naukowymi w kraju i za granicą. Źródłem naboru nowych kadr naukowych byli absolwenci (rys.5), którzy uzyskiwali stopień mgr inż. metalurga w kolejnych latach, a następnie byli zatrudniani na etatach naukowych lub technicznych i przechodzili kolejne szczeble kariery naukowej aż do tytułu profesora.

Rys.5. Dziekan, Prodziekani Wydz. Metalurgicznego i dyrektor Instytutu Metalurgii, oraz kadra profesorska Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali i absolwenci Sekcji Plastycznej Przeróbki Metali w 1970 r., wśród których są późniejsi jej wieloletni pracownicy: A. Nęcek, R. Okoń, J. Sińczak

Rys.6 Pracownicy Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali podczas jubileuszu 50-lecia Wydz. Metalurgicznego AGH w 1972 roku – paw. B-4, parter, pok. RW. Siedzą, od lewej: inż. Stanisław Kucharski, p. Anna Dańda, doc. Zbigniew Jaglarz, dr Andrzej Nowakowski, mgr Tatiana Stachurska, p. Alina Grabowska, prof. Władysław Leskiewicz, doc. Marian Morawiecki, doc. Eugeniusz Wosiek, doc. Robert Szyndler, doc. Jan Madej, dr Lucjan Sadok, prof. Piotr Wasiuń, stoją: mgr Jan Kazanek, mgr Andrzej Nęcek, mgr Ryszard Okoń, p. Józef Tokarczyk, p. Marian Marona, p. Stefan Ziemianin, mgr Florian Mentel, inż. Jan Starowicz, mgr Jan Sińczak, p. Józef Leśniak, mgr Wiesław Madej, mgr Janusz Łuksza, mgr Zbigniew Wnęk, mgr Maciej Pietrzyk, mgr Józef Sas, inż. Ludwik Niemojewski

W 1972 roku w skład kadry naukowej Zakładu PPM wchodziło 17 pracowników dydaktycznych, w tym 2 profesorów, 5 doktorów habilitowanych, 2 doktorów nauk techn. i 8 mgr. inż, a oprócz tego pracowało 8 pracowników technicznych, administracyjnych i fizycznych. Pracowników Zakładu PPM podczas jubileuszu 50-lecia Wydz. Metalurgicznego AGH w 1972 roku, przedstawiono na zdjęciu (rys.6).

Wśród profesorów, którzy realizowali lub kontynuują tematykę z zakresu teorii i technologii różnych procesów przeróbki plastycznej, należy wymienić:

- a) w zakresie walcownictwa:
 - Leskiewicz Waław,
 - Jaglarz Zbigniew,
 - Nowakowski Andrzej,
 - Pietrzyk Maciej,
 - Kusiak Jan,
 - Turczyn Stanisław,
- b) w zakresie kuźnictwa, prasownictwa i specjalnych technologii:
 - Wasiunyk Piotr,
 - Szyndler Robert,
 - Sińczak Jan,
 - Szczepanik Stefan,
 - Malinowski Zbigniew,
 - Krzyżanowski Michał,
- c) w zakresie cięgarstwa i tłocznictwa oraz teoretycznych podstaw przeróbki plastycznej:
 - Marian Schneider,
 - Eugeniusz Wosiek,
 - Lucjan Sadok,
 - Łuksza Janusz,
 - Majta Janusz
- d) w zakresie technologii wytwarzania rur:
 - Madej Jan,
 - Polek Zygmunt,
 - Kazanecki Jan.

Konferencja „Metal Forming” – Inicjatorami – ze strony AGH, i obecnymi organizatorami tej konferencji międzynarodowej (rys.7) są dwie Katedry: Katedra Plastycznej Przeróbki Metali i Katedra Informatyki Stosowanej i Modelowania naszego Wydziału. Ideą jej powstania było nawiązanie współpracy międzynarodowej, która w latach 70. XX wieku była bardzo słabo rozwinięta i ograniczona jedynie do kontaktów indywidualnych, oraz stworzenie forum do prezentacji i wymiany informacji o działalności naukowej katedr. Pierwsze ogólne koncepcje dla jej zorganizowania powstały w rozmowach profesorów: W. Leskiewicza, E. Wośka i L. Sadoka, co mogło być stymulowane także nawiązaniem kontaktów z inż. T. Sendzimirem – dhc AGH. Ostatecznie konferencję tę organizowano – pod kierunkiem: prof. E. Wośka (1974), prof. L. Sadoka (1982-94), prof. M. Pietrzyka (1996-2012) oraz innych osób, a od 1992 roku zawsze co 2 lata. Organizatorami tej konferencji byli: początkowo samodzielnie Zakłady naszego Wydziału (1974-92), a następnie we współpracy z University of Birmingham, Wlk. Brytania (1994-2008) – na przemian w Krakowie i w Birmingham, we współpracy z University of Toyohashi, Japonia (2010-nadal) – na przemian w Krakowie i w Toyohashi, oraz z University of Palermo, Włochy (2014-nadal) – na przemian w Krakowie lub dowolnie za granicą.

Tematyka tej konferencji – od wielu lat o zasięgu międzynarodowym, odbywającej się cyklicznie i w języku angielskim, jest ściśle związana z procesami plastycznej przeróbki

metali i zmienia się tak, jak zmienia się przeróbka plastyczna. Główne tematy przewidywane na 2016 rok to wszystkie procesy konwencjonalne (walcowanie, kucie, ciągnięcie, wyciskanie, wytwarzanie rur) i procesy niekonwencjonalne (hydroforming, przyrostowa przeróbka plastyczna). Tematyka konferencji obejmuje zarówno zjawiska, zachodzące w tych procesach (mechanizmy odkształcenia, rozwój mikrostruktury, pękanie itp.), jak i fizyczne oraz numeryczne modelowanie tych procesów.

Rys.7. Konferencja Metal Forming'1974, odbywająca się w reprezentacyjnej auli AGH w Krakowie. Od lewej: prof. W. Leskiewicz – kierownik Katedry PPM, prof. K. Mamro, prof. E. Wosiek, prof. J. Janowski, prof. J. Bazan – członkowie prezydium konferencji

Rys.8. Członkowie Komitetu Obchodów 60-lecia AGH (w 1979 r.). Od lewej: siedzą: prof. Julian Sulima-Samujłło – autor wyd. „Kronika i spis absolwentów AGH 1919-79”, prof. Wacław Leskiewicz – przewod., prof. Zygmunt Drzymała – prorektor AGH, prof. Władysław Longa – przewod. Stow. Wychowanków AGH, stoją: mgr Tytus Mróz – dyr. adm. AGH, prof. Kazimierz Bisztyga, dr Maciej Tondos – sekretarz KU PZPR, prof. Janusz Roszkowski, p. Marek Siwiec – student, przedstawiciel RU SZSP, prof. Zbigniew Engel – wiceprzewod., prof. Tadeusz Karwan, dr Zdzisław Śmietański – wiceprezes RU ZNP, prof. Stanisław Pytko

Prof. Waław Leskiewicz w latach 1978-80 był przewodniczącym Komitetu Obchodów 60-lecia AGH (rys.8). W tej działalności ujawnił się w całej pełni Jego talent organizatorski, co znalazło swój wyraz m.in. w inicjatywach:

- a) odtworzenia przed wejściem do głównego gmachu AGH spiżowych grup rzeźb górników i hutników (1979), symbolizujących zgodny trud tych ciężkich zawodów,
- b) polepszenia bazy dydaktycznej wydziału przez budowę paw. B-5 (1980),
- c) budowy nowoczesnej stołówki pracowniczej na terenie uczelni (1984).

Prof. Waław Leskiewicz obchodził w 1985 roku Jubileusz 40-lecia pracy zawodowej. Uroczyste posiedzenie Rady Wydz. Metalurgicznego AGH z tej okazji odbyło się w reprezentacyjnej auli uczelni w dniu 20 marca 1985 roku. Z tej okazji został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski, wręczonym Jubilatowi przez mgr Tadeusza Salwę – prezydenta Miasta Krakowa. W uznaniu całokształtu zasług prof. W. Leskiewicza Senat Akademii Górniczo-Hutniczej im. St. Staszica w Krakowie nadał Mu w dniu 20 września 1989 roku tytuł Doktora Honoris Causa AGH oraz w dniu 9 grudnia 1992 roku tytuł honorowy „Zasłużony dla AGH”.

Zakład Plastycznej Przeróbki Metali (w latach 1993-2007)

W ślad za nieustannym rozwojem kierunków naukowo-badawczych, za którym szły odpowiednie zmiany w strukturze organizacyjnej Wydziału i Uczelni, w oparciu o poszerzony profil dydaktyczny, wprowadzający od roku akad. 1986/87 nowy kierunek studiów w zakresie inżynierii materiałowej, Senat AGH podjął w dniu 26 maja 1993 roku uchwałę, zmieniającą nazwę na Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej. Pierwszymi absolwentami tego kierunku kształcenia, wypromowanymi w roku akad. 1990/91 na studiach dziennych, było 11 osób, którzy uzyskali stopnie mgr inż.

Natomiast od roku akad. 1994/95 na kierunku kształcenia Inżynieria Materiałowa został uruchomiony nowy kierunek dyplomowania o nazwie: Przetwórstwo Stopów i Materiałów Specjalnych. Pierwszymi absolwentami tego kierunku dyplomowania – wypromowanymi w roku akad. 1997/98 na studiach dziennych, było 6 osób, które uzyskały stopień mgr inż. o specjalności inżynieria materiałowa.

Do 1995 roku studia odbywały się w systemie jednolitych studiów magisterskich. Od 1995 roku, na niektórych kierunkach studiów (np. na metalurgii) można było zakończyć edukację po siódmym semestrze, uzyskując dyplom inżyniera lub kontynuować pełne studia magisterskie, co przeważnie miało miejsce. W roku akademickim 1995/96 otwarto na wydziale studia zaoczne na kierunku metalurgia. Początkowo były to studia inżynierskie, a później również dwuletnie uzupełniające studia magisterskie (SUM). Od roku 2008/09 wydział prowadzi również w tym systemie studia na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji.

W wyniku decyzji władz wydziałowych dr hab. inż. Zbigniew Malinowski i dr hab. inż. Michał Krzyżanowski w 1995 roku zostali przeniesieni do Zakładu (obecnie Katedry) Techniki Ciepłej i Ochrony Środowiska.

Natomiast z dniem 29 stycznia 1997 roku uchwałą Senatu AGH ze struktury Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali wydzielono nową jednostkę organizacyjną – Zakład Komputerowego Modelowania Procesów Metalurgicznych, powierzając obowiązki jej kierownika prof. zw. dr hab. inż. Maciejowi Pietrzykowi. Obecnie jednostka ta nosi nazwę Katedra Informatyki Stosowanej i Modelowania. Do niej przeszli także dr hab. inż. Jan Kusiak, dr inż. Mirosław Głowacki, mgr inż. Krzysztof Wilk, mgr inż. Halina Kusiak.

Pracowników Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali Wydz. Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH w 1996 roku, przedstawiono na zdjęciu (rys.9).

Rys.9. Pracownicy Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali i koledzy z innych jednostek uczelni w dniu 22 maja 1996 roku. Stoją od lewej: I rząd: inż. Ludwik Niemojewski, mgr Halina Kusiak, II rząd: p. Maria Jaszewska, p. Alina Grabowska, prof. Marian Morawiecki, dr Stanisław Urbański, dr Wiesław Madej, dr Bogdan Klimkiewicz, III rząd: dr Zbigniew Kuźmiński, prof. Stanisław Turczyn, prof. Jan Kazanecki, p. Maria Michta, prof. Andrzej Nowakowski, prof. Robert Szyndler, dr Marek Paćko, dr Wiktor Kubiński, IV rząd: dr Marek Wojtaszek, p. Lidia Sasorska, dr Krzysztof Wilk, prof. Kazimierz Świątkowski, dr Tomasz Śleboda, prof. Antoni Pasierb, p. Jacek Tarnowski, dr Jerzy Kajtoch, prof. Zbigniew Malinowski, prof. Janusz Łuksza, mgr Ryszard Okoń, prof. Stefan Szczepanik, prof. Jan Sińczak

Konferencja „Walcownictwo: Procesy – Narzędzia – Materiały”: W 1999 roku – w 50. rocznicę działalności Katedry Plastycznej Przeróbki Metali, powstała idea zorganizowania konferencji, poświęconej tematycznie technice przetwórstwa metali, ale tylko technologiami walcowania. Miało to stworzyć forum do wymiany doświadczeń i poglądów, prezentacji dorobku różnych ośrodków naukowych, badawczych i przemysłowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych, oraz integracji środowisk naukowych z praktykami. Są to konferencje o zasięgu: początkowo ogólnopolskim, a obecnie międzynarodowym, których cykl – co trzy lata, rozpoczął się w październiku 1999 roku. Organizatorem wszystkich konferencji jest Katedra Plastycznej Przeróbki Metali Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej AGH w Krakowie, z ramienia której działa komitet organizacyjny konferencji, kierowany przez prof. A. Nowakowskiego (1999-2008) i prof. S. Turczyna (2011-nadal). Tematyka jest ściśle związana z technologiami walcowania i zmienia się tak, jak zmieniają się zainteresowania osób, uprawiających ją na bieżąco. Główne tematy przewidywane na 2014 rok to wszystkie procesy walcowania wyrobów: płaskich i bruzdowych oraz wytwarzania rur bez szwu i kształtowników zamkniętych. Tematyka prezentowanych referatów obejmuje zarówno zjawiska, zachodzące w tych procesach (mechanizmy odkształcenia i płynięcia, rozwój mikrostruktury, pękanie itp.), jak i fizyczne oraz numeryczne modelowanie tych procesów.

Pracowników Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali Wydz. Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH w 1999 roku, przedstawiono na zdjęciu (rys.10). Na przestrzeni tych lat obowiązki kierownika Zakładu/Katedry Plastycznej Przeróbki Metali pełnili:

- ▲ prof. dr hab. inż. Janusz Łuksza (1996-2012),
- ▲ prof. dr hab. inż. Janusz Majta (2012-nadal).

Od roku akad. 2004/05 uruchomiono kształcenie na trzecim kierunku: Informatyka Stosowana, dająca możliwość kształcenia specjalistów, którzy swobodnie posługują się najnowszymi technikami programowania i łączenia własnych kodów źródłowych z kodami

komercyjnymi oraz dokonywania adaptacji oprogramowania do konkretnych procesów technologicznych i warunków ich realizacji. Katedra PPM na tym kierunku nauczania nie ma oddzielnej specjalności kształcenia.

Rys.10. Pracownicy Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali w 1999 roku. Stoją od lewej: I rząd: prof. Jan Kazanecki, p. Lidia Sasorska, p. Maria Jaszewska, prof. Janusz Łuksza, prof. Andrzej Nowakowski, II rząd: dr Wiesław Madej, prof. Stanisław Turczyn, dr Jerzy Kajtoch, prof. Stefan Szczepanik, prof. Robert Szyndler, prof. Jan Sińczak, III rząd: dr Andrzej Skołyśzewski, dr Zbigniew Kuźmiński, dr hab. Wiktor Kubiński, inż. Jan Starowicz, mgr Jan Grzesiak, IV rząd: prof. Janusz Majta, p. Jacek Tarnowski, mgr Ryszard Okoń, dr Marek Paćko, dr Maciej Rumiński, p. Marek Bólad, mgr Adam Bator, dr Marek Wojtaszek, p. Jan Wituszyński

Katedra Plastycznej Przeróbki Metali (od 2007 roku)

Na wniosek Rektora złożony w oparciu o uchwałę Rady Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej z dnia 24 stycznia 2005, z dniem 1 grudnia 2005 roku Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej zmienił nazwę na Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej. Na wniosek Dziekana złożony w oparciu o uchwałę Rady Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej z dnia 26 lutego 2007, Senat Akademii Górniczo-Hutniczej pozytywnie zaopiniował przekształcenie przez Rektora Zakładu PPM w Katedrę Plastycznej Przeróbki Metali z dniem 28 marca 2007 roku.

W roku akademickim 2007/08 system studiów wyższych w Polsce uległ generalnej reformie, polegającej na wprowadzeniu kształcenia dwustopniowego, z likwidacją dotychczasowych jednolitych studiów magisterskich:

- ▲ studia I stopnia (inżynierskie) – stacjonarne i niestacjonarne,
- ▲ studia II stopnia (magisterskie) – stacjonarne i niestacjonarne.

Studia stacjonarne to dawne studia dzienne, zaś niestacjonarne to dawne zaoczne. Jednolite studia magisterskie zostały zachowane jedynie na nielicznych kierunkach nietechnicznych. Trzecim stopniem studiów w tym systemie są studia doktoranckie.

Nowy system kształcenia akademickiego wymusił konieczność wprowadzenia nowych programów nauczania, spełniających tzw. standardy kształcenia, a także dostosowanych do wdrożenia mobilności studentów pomiędzy różnymi uczelniami w kraju oraz w ramach wymiany międzynarodowej. Nowością były także tzw. punkty kredytowe

(ECTS), przypisane każdemu przedmiotowi, które każdy student musi zgromadzić w ilości 30 w semestrze, aby uzyskać wpis na kolejny semestr.

Rys.11. Audytorium prof. zw. dr inż. Wacława Adama Leskiewicza – paw. B-4, I p.: płaskorzeźba i tablica pamiątkowa, wmurowane ku pamięci Profesora

W uznaniu zasług prof. zw. dr inż. Wacława Leskiewicza, nie tylko dla Katedry Plastycznej Przeróbki Metali, naszego Wydziału i Alma Mater, ale i poza Uczelnią, amfiteatralną salę wykładową w paw. B-4 przemianowano w dniu 15 maja 1998 roku na Audytorium prof. zw. dr inż. W. Leskiewicza, wmurowując płaskorzeźbę i tablicę ku Jego pamięci (rys.11). Odświeżenie tej tablicy dokonał prorektor prof. A. Korbel – w obecności Grażyny Furdzik i Hanny Łazarskiej, córek profesora. Salę tę odnowiono i unowocześniono audiowizualnie w 2012 roku.

Rok akad. 2012/2013 jest pierwszym rokiem wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji w uczelni. Po niespełna pięciu latach od poprzedniej głębokiej reformy studiów, wymagało to dostosowania planów studiów i programów nauczania do wymogów określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji, stworzenia programów kształcenia w oparciu o język efektów kształcenia. W tym celu Senat AGH musiał zatwierdzić, zaproponowane przez wydziały, efekty kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, a wydziały zob-

wiązano do opracowania programów kształcenia na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, z uwzględnieniem formy studiów.

Aktualnie kształcenie na wydziale prowadzone jest na pięciu kierunkach, gdyż od roku akad. 2007/08 uruchomiono:

- a) kierunek kształcenia Edukacja Techniczno-Informatyczna, w ramach której Katedra PPM prowadzi specjalność kształcenia o nazwie Metaloplastyka i Kształtowanie Objętościowe;
- b) rozpoczęto kształcenie na tzw. makrokierunku: Inżynieria Obliczeniowa, prowadzonym wspólnie z Wydz. Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH.

Na Wydziale został w pełni wdrożony trójstopniowy stacjonarny system kształcenia dostosowany do realizacji zasad **Procesu Bolońskiego**. Pierwszy stopień kształcenia – inżynierski obejmuje 7 semestrów. W roku akad. 2011/12 po raz pierwszy odbyły się egzaminy inżynierskie. Drugi stopień kształcenia – magisterski obejmuje 3 semestry. Według powyższego systemu prowadzone jest pięć kierunków kształcenia. Na studiach niestacjonarnych (płatnych) prowadzone są studia w systemie: I stopnia – inżynierskie (8 semestrów) oraz II stopnia – magisterskie (4 semestry) na trzech podstawowych kierunkach. Profil ogólnoakademicki oznacza kształcenie studentów z pogłębionymi umiejętnościami teoretycznymi. Studenci starszych lat kontynuują studia według dotychczasowych zasad.

Skład osobowy pracowników Katedry Plastycznej Przeróbki Metali według stanu osobowego z 2011 roku zaprezentowano na rys.12.

Rys.12. Pracownicy Katedry Plastycznej Przeróbki Metali w 2011 roku. Siedzą od lewej: I rząd: dr Marek Paćko, prof. Stanisław Turczyn, prof. Robert Szyndler, prof. Janusz Łuksza, prof. Andrzej Nowakowski, prof. Jan Kazanecki, prof. Jan Sińczak, stoją od lewej: II rząd: mgr Ludwik Niemojewski, inż. Wojciech Kosibowicz, mgr Piotr Chyła, dr Monika Stefańska-Kądziela, dr Maciej Rumiński, dr Zbigniew Kuźmiński, dr Andrzej Skołyszewski, dr Piotr Skubisz, prof. Janusz Majta, III rząd: p. Jacek Tarnowski, mgr Jan Grzesiak, dr Marek Wojtaszek, mgr Joanna Dębska, dr Sylwia Bednarek, dr Aneta Łukaszek-Sotek, dr Krzysztof Muszka, mgr Ryszard Okoń, dr Jerzy Kajtoch, IV rząd: dr Tomasz Śleboda, mgr Piotr Nikiel, mgr Krzysztof Celadyn, mgr Paweł Chyła, mgr Dominik Dziedzic, dr Michał Dziedzic

W 1972 roku zaczęto kształcić na Wydziale specjalistów z dziedziny metalurgii i inżynierii materiałowej poprzez uruchomienie Studiów Doktoranckich w zakresie Teorii i Technologii Procesów Metalurgicznych. Organizację tych studiów powierzono kolejno: prof. P. Wasiunykowi (1972-81), prof. A. Nowakowskiemu (1981-2009) i prof. S. Turczynowi (2009-nadal). Słuchacze tego studium mogą bronić prace doktorskie w dwóch dyscyplinach naukowych: Metalurgia i Inżynieria Materiałowa. W 2011 roku 7 osób uzyskało stopień doktora nauk techn. po przedłożeniu rozprawy doktorskiej. W roku akademickim 2011/2012 na studiach doktoranckich kształciło się 34 słuchacze. Corocznie na Wydziale uruchamiane są studia podyplomowe. W bieżącym roku akademickim prowadzone są cztery studia podyplomowe, dostosowane do aktualnego zapotrzebowania rynkowego.

W latach 1980-2014 przedłożono 43 prace doktorskie, z których 25 prac złożyli pracownicy Katedry PPM, a dwie wykonali obcokrajowcy, oraz 16 habilitacji, wśród których 12 habilitacji przedłożyli pracownicy Katedry PPM.

Nieodłączną częścią systemu nauczania i kształcenia, proponowaną najzdolniejszym i najbardziej pracowitym studentom, jest działalność w ruchu Kół Naukowych. Na Wydziale aktywnie pracuje osiem Kół Naukowych, prowadząc działalność naukową, podejmując również przedsięwzięcia w dziedzinach organizacyjnych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i innych. Zakres aktywności najczęściej jest związany z działalnością prowadzoną przez poszczególne Katedry. Podejmowane są również inicjatywy obejmujące kilka lub wszystkie koła, działające na Wydziale, przykładowo Dni Otwarte AGH.

Indywidualna, całoroczna praca studenta – obejmująca studia literaturowe, pracę doświadczalną, opracowanie wyników, napisanie referatu, wygłoszenie i obronę własnych racji w dyskusji publicznej, zostaje przedstawiana na corocznych Sesjach Kół Naukowych Pionu Hutniczego, tradycyjnie połączonych z majowymi obchodami Dnia Hutnika. Corocznie studenci, zrzeszeni w ruchu naukowym, przygotowują i wygłaszają kilkadziesiąt referatów, prezentując swoje osiągnięcia podczas obrad w sekcjach: Inżynierii Spajania, Informatyki Stosowanej, Metalurgii i Recyklingu, Metaloznawstwa, Przeróbki Plastycznej Metali, Techniki Ciepłej oraz Energetyki i Ochrony Środowiska.

Jednym z ważniejszych zagadnień, z punktu widzenia planowania działalności dydaktycznej Wydziału, staje się dostosowanie możliwości kadrowych do liczby studentów. Zmiany ram prawnych oraz rozwój demograficzny sprawiają, że planowanie działalności dydaktycznej z każdym rokiem staje się coraz trudniejsze i musi być podporządkowane długofalowym zamierzeniom strategicznym. Oceniając zapotrzebowanie przemysłu na kadre inżynierską w kontekście rosnącej wielkości produkcji stali, za celowe uznać należy działania zmierzające do utrzymania dotychczasowych kierunków kształcenia Metalurgia i Inżynieria Materiałowa. Kluczowe w tym wypadku jest monitorowanie rynku pracy, biorące pod uwagę zarówno wielkość produkcji, jak i rozkład wiekowy aktywnej zawodowo kadry. Stworzenie dostosowanej do potrzeb rynku oferty nie jest niestety gwarantem sukcesu. Znaczącą barierą utrudniającą nabór dobrych kandydatów jest mała popularność wymienionych kierunków z powodu stereotypów, funkcjonujących wśród młodzieży oraz w środkach masowego przekazu.

Katedra Plastycznej Przeróbki Metali (w dzisiejszych czasach)

a) Stan osobowy

Obecnie w Katedrze Plastycznej Przeróbki Metali – stan na 30 września 2014 roku, zatrudnionych jest 7 pracowników samodzielnych, w tym (w nawiasie podano uprawianą przez nich dyscyplinę i specjalność naukową):

a) 6 profesorów tytularnych:

- prof. dr hab. inż. Janusz Majta (inżynieria materiałowa/metalurgia, przeróbka plastyczna metali),
- prof. dr hab. inż. Janusz Łuksza (metalurgia, przeróbka plastyczna metali, cięgarstwo),
- prof. dr hab. inż. Jan Sińczak (metalurgia, przeróbka plastyczna metali, kuźnictwo),
- prof. dr hab. inż. Stefan Szczepanik (metalurgia, przeróbka plastyczna metali, kuźnictwo),
- prof. dr hab. inż. Stanisław Turczyn (inżynieria materiałowa/metalurgia, przeróbka plastyczna metali, walcownictwo),
- prof. dr hab. inż. Michał Krzyżanowski (inżynieria materiałowa/metalurgia, przeróbka plastyczna metali),

b) 1 doktor habilitowany na etacie adiunkta:

- dr hab. inż. Tomasz Śleboda (inżynieria materiałowa, przeróbka plastyczna metali),

oraz 11 doktorów nauk techn. na etatach adiunkta, 3 magistrów inżynierów na etatach asystenta, 3 pracowników technicznych i 1 pracownik administracyjny.

Obecna struktura organizacyjna, oparta na pracowniach tematycznych, i jej skład osobowy w roku akad. 2013/14 przedstawia się następująco:

Prof. dr hab. inż. Janusz MAJTA – kierownik Katedry Plastycznej Przeróbki Metali

I. Pracownia Teoretycznych Podstaw Plastycznej Przeróbki Metali, Ciągarstwa i Tłocznictwa

- ▲ Prof. dr hab. inż. Janusz ŁUKSZA – kierownik pracowni
- ▲ Dr hab. inż. Tomasz Śleboda – adiunkt
- ▲ Dr inż. Andrzej Skołyszewski – adiunkt
- ▲ Dr inż. Marek Paćko – adiunkt
- ▲ Dr inż. Maciej Rumiński – adiunkt

II. Pracownia Ciepno-Mechanicznej Przeróbki Metali

- ▲ Prof. dr hab. inż. Janusz MAJTA – kierownik pracowni
- ▲ Prof. dr hab. inż. Michał Krzyżanowski – adiunkt
- ▲ Dr inż. Monika Stefańska-Kądziela – adiunkt
- ▲ Dr inż. Krzysztof Muszka – adiunkt
- ▲ 4 doktorantów

III. Pracownia Inżynierii Walcowniczej

- ▲ Prof. dr hab. inż. Stanisław TURCZYN – kierownik pracowni
- ▲ Dr inż. Zbigniew Kuźmiński – adiunkt
- ▲ Dr inż. Michał Dziedzic – adiunkt
- ▲ 1 doktorant

IV. Pracownia Kuźnictwa, Prasownictwa i Specjalnych Technologii

- ▲ Prof. dr hab. inż. Jan SIŃCZAK – kierownik pracowni
- ▲ Dr inż. Aneta Łukaszek-Sołek – adiunkt
- ▲ Dr inż. Piotr Skubisz – adiunkt
- ▲ Dr inż. Sylwia Bednarek – adiunkt
- ▲ Mgr inż. Paweł Chyła – asystent
- ▲ 1 doktorant

V. Pracownia Przetwórstwa Stopów i Materiałów Specjalnych

- ▲ Prof. dr hab. inż. Stefan SZCZEPANIK – kierownik pracowni
- ▲ Dr inż. Marek Wojtaszek – adiunkt
- ▲ Mgr inż. Piotr Nikiel – asystent

VI. Pracownicy nauk.-techniczni, inż.-techniczni i administracji

- ▲ Mgr Joanna Dębska (w zastępstwie mgr Agnieszka Solińska) – pracownik administracji
- ▲ Mgr inż. Jan Grzesiak – pracownik naukowo-techniczny
- ▲ Inż. Wojciech Kosibowicz – pracownik inżynieryjno-techniczny
- ▲ Wiesław Skrzyński – pracownik inżynieryjno-techniczny

b) System kształcenia

W okresie działalności naukowo-badawczej Katedry Plastycznej Przeróbki Metali w latach 1949-2014 grono jej pracowników naukowych uzyskało znaczący wkład w rozwój procesu nauczania gdyż wypromowano inżynierów i magistrów inżynierów na kierunkach kształcenia:

- Metalurgia, na specjalności Plastyczna Przeróbka Metali, wypromowano na studiach stacjonarnych 319 i 1312 osób, a na studiach niestacjonarnych 622 i 149 osób;
- Inżynieria Materiałowa, na specjalności Przetwórstwo Stopów i Materiałów Specjalnych, wypromowano na studiach stacjonarnych 25 i 314 osób, a na studiach niestacjonarnych 66 i 71 osób;

- Edukacja Techniczno-Informatyczna, na specjalności Metaloplastyka i Kształtowanie Objętościowe, wypromowano na studiach stacjonarnych 46 i 297 osób, a na studiach niestacjonarnych 48 i 171 osób;

co daje łącznie ok. 3700 dyplomów ukończenia studiów.

Stopnie naukowe doktora inżyniera nauk technicznych w latach 1980-2014 uzyskali jej pracownicy (32 osoby) i osoby z innych jednostek naukowych w ilości łącznie 83 osób, w tym 3 obcokrajowców. Stopnie naukowe doktora habilitowanego nauk technicznych w latach 1975-2014 uzyskali jej pracownicy: A. Nowakowski i L. Sadok (1977), M. Pietrzyk (1983), J. Kazanecki (1986), J. Łuksza (1987), S. Szczepanik (1991), J. Sińczak (1993), Z. Malinowski i J. Kusiak (1995), S. Turczyn i M. Krzyżanowski (1996), W. Kubiński (1999), J. Majta (2001) i T. Śleboda (2014), tj. ogółem 25 osób z Katedry i spoza uczelni, w tym 2 obcokrajowców, habilitowało się.

Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora nauk technicznych następującym pracownikom Katedry, posiadającym stopień doktora habilitowanego: L. Sadok (1984), R. Szyndler (1985), A. Nowakowski (1987), M. Pietrzyk (1992), J. Łuksza (2002), S. Szczepanik (2003), J. Kazanecki (2004), J. Sińczak (2008), S. Turczyn i J. Majta (2009).

W okresie po 1945 roku AGH uhonorowała tytułem doktora honoris causa – na wniosek Rady Wydziału Metalurgicznego/Metalurgii i Inżynierii Materiałowej/Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej – 18 osób (na ogólną ilość 91 dhc przyznanych w tym okresie). Szczegółowy wykaz przyznanych tytułów dhc AGH obejmuje 24 osoby, które uhonorował nasz Wydział, na ogólną ilość 107 dhc, przyznanych w latach 1919-2014 przez AGH w Krakowie.

Ogółem Katedra/Zakład PPM wypromował w czasie swojego istnienia wielu absolwentów – specjalistów przeróbki plastycznej metali. Wśród nich jest wielu wysokiej klasy fachowców, sprawdzonych w kraju i za granicą. Również wśród naszych wychowanków mamy wielu wybitnych naukowców, którzy zdobyli stopnie profesorskie i pełnią poważne funkcje w wyższych uczelniach, zarówno poza AGH, jak i w AGH.

c) Badania naukowe

Badania naukowe, prowadzone na Wydziale, są skierowane przede wszystkim na aplikacje praktyczne. Wiele tematów jest realizowanych dla/lub wspólnie z partnerami przemysłowymi. Wynikiem tych prac są umowy wdrożeniowe lub opracowane wytyczne dotyczące zmian parametrów technologicznych procesów mających na celu poprawienie jakości otrzymanego wyrobu. Stosowanie proponowanych rozwiązań przynosi konkretne efekty ekonomiczne lub zwiększa rynkową konkurencyjność przedsiębiorstwa, co jest efektem wprowadzenia nowej technologii, materiału lub produktu.

Pracownicy Wydziału prowadzą aktywne działania w celu znalezienia źródeł finansowania zakupów nowoczesnej aparatury badawczej. Za część środków uzyskanych na prowadzenie działalności naukowo-badawczej Wydział dokonuje zakupów aparatury badawczej, pozwalającej na odnowienie zaplecza badawczego oraz objęcie badaniami nowych obszarów badawczych. Jednocześnie dokonywane są zakupy najnowszego oprogramowania, obejmującego zagadnienia projektowania i modelowania procesów technologicznych. Znacząca część wyposażenia badawczego laboratoriów została zakupiona ze środków typu: prace badawcze zlecone przez kontrahentów przemysłowych, granty: celowe, rozwojowe i własne, programy operacyjne, np. Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki, międzynarodowe programy badawcze, itp. Inwestycje w bazę naukową, pozwalają utrzymać wysoki poziom naukowy wykonywanych prac oraz stanowią istotny atut przy poszukiwaniu nowych obszarów oraz pozyskiwaniu nowych tematów badawczych.

Równolegle do rozwoju zaplecza badawczego Wydział prowadzi starania o rozwój bazy dydaktycznej, która zapewnia wszystkim studentom odpowiednie warunki zdobywania wiedzy oraz dostęp do coraz nowocześniejszych narzędzi wykorzystywanych podczas przygotowania i prowadzenia zajęć. Do procesu dydaktycznego włączona jest większość nowych stanowisk badawczych, na których studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w tym wielu dyplomantów oraz studentów studiów doktoranckich prowadzi konieczne eksperymenty.

O jakości pracy naukowej na Wydziale świadczy kategoria. Kategoryzacja jednostek prowadzona w kraju ma na celu ocenę dorobku i aktywności naukowej jednostki celem ustalenia jej wartości i przydzielenia do odpowiedniej kategorii, co związane jest z wielkością przyznawanych środków finansowych na działalność statutową. Wydział został zaliczony do jednostek kategorii pierwszej – najwyższej. Jest to duże osiągnięcie, na które złożyła się aktywna praca naukowa wszystkich pracowników.

Katedra posiada laboratoria naukowo-badawcze, wyposażone w nowoczesną aparaturę badawczą i charakterystyczne urządzenia technologiczne, pozwalające na realizację prac poznawczych zarówno w zakresie podstawowych technologii przeróbki plastycznej, jak i w zakresie badania ich wpływu na własności wytwarzanych wyrobów po przeróbce plastycznej na gorąco i na zimno.

d) Ogólnie o Katedrze Plastycznej Przeróbki Metali

Zasłużeni dla Katedry, Wydziału i Uczelni

Pracownicy naukowci – z zakresu specjalności plastycznej przeróbki metali, pełnili różnorodne funkcje we władzach wydziału i uczelni, tj.:

- w latach 1922-1945:

- prof. zw. inż. Antoni Rodziewicz-Bielewicz: pierwszy dziekan Wydziału Hutniczego (1922-23), kierownik Katedry Maszyn Hutniczych (1921-23),
- prof. mgr inż. Karol Łowiński: dziekan (1926-29), Kierownik Katedry Maszyn Hutniczych, Walcownictwa i Kuźnictwa (1924-36),
- prof. Ludwik Żarnowski: Kierownik Katedry Maszyn Hutniczych, Walcownictwa i Kuźnictwa (1937-45)

- po 1949 roku:

- prof. zw. dr inż. Wacław Leskiewicz: prorektor AGH ds. nauczania (1961-64), dziekan (1951-53 i 1956-60), dyrektor Instytutu Metalurgii (1968-74), kierownik Katedry Plastycznej Przeróbki Metali (1949-85), przewodniczący: pierwszego Komitetu Obchodów Dnia Hutnika (1962) i Komitetu Jubileuszu 60-lecia AGH (1979), inicjator: odbudowy grup figur górników i hutników przed paw. A-0 (1979) i rozbudowy bazy uczelni poprzez budowę paw. B-5 (1980) i stołówki pracowniczej (1984),
- mgr inż. Kazimierz Janas: prodziekan (1951-53),
- z-ca prof. dr inż. Jerzy Bazan: prodziekan (1955-56), członek Komitetu Hutnictwa PAN (1960-81),
- prof. mgr inż. Marian Schneider: dziekan (1960-62),
- prof. zw. dr hab. inż. Piotr Wasiuń: kierownik studiów doktoranckich (1972-81),
- prof. zw. dr hab. inż. Eugeniusz Wosiek: kierownik Studium Wieczorowego dla Pracujących (1967-69), członek Rady Naukowej Instytutu Metalurgii (1968-72), prodziekan Wydz. Metalurgicznego (1969-72), kierownik Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali (1985-88),

- prof. zw. dr hab. inż. Andrzej Nowakowski: prodziekan Wydz. Metalurgicznego i zast. dyrektora Instytutu Metalurgii (1978-87), kierownik studiów doktoranckich (1981-2009),
- prof. zw. dr hab. inż. Lucjan Sadok: dziekan Wydz. Metalurgicznego i dyrektor Instytutu Metalurgii (1984-90), prodziekan Wydz. Metalurgicznego i zast. dyrektora Instytutu Metalurgii (1981-84), kierownik Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali (1988-95),
- prof. zw. dr hab. inż. Robert Szyndler: prodziekan Wydz. Metalurgicznego i zast. dyrektora Instytutu Metalurgii ds. przeróbki plastycznej (1974-79),
- prof. dr hab. inż. Janusz Łuksza: dziekan (1996-2002), prodziekan (1989-90 i 1993-96), kierownik Zakładu Plastycznej Przeróbki Metali (1996-2012),
- prof. dr hab. inż. Jan Sińczak: prodziekan (2002-08),
- prof. dr hab. inż. Stefan Szczepaniak: prodziekan (2008-2012),
- prof. dr hab. inż. Stanisław Turczyn: kierownik studiów doktoranckich (2009-nadal),
- prof. dr hab. inż. Janusz Majta: kierownik Katedry Plastycznej Przeróbki Metali (2012-nadal),
- dr hab. inż. Tomasz Śleboda: prodziekan (2012-nadal).

Doktorzy Honoris Causa

Tytuł honorowy doktora honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica nadawany jest na wniosek Rady Wydziału osobom, które posiadają znaczący dorobek naukowy w dziedzinie metalurgii lub inżynierii materiałowej, w zakresie specjalności przeróbki plastycznej metali oraz dla osób szczególnie zasłużonych we współpracy naukowo-badawczej i kształceniu młodej kadry naukowej Katedry PPM i Wydziału.

Nadano go w okresie powojennym m.in. następującym osobom zajmującym się m.in. procesami przeróbki plastycznej i urządzeniami do realizacji tej technologii (podano datę uroczystego posiedzenia Senatu AGH, na którym nadano ten tytuł):

- **inż. Tadeusz Sendzimir** (16.05.1973 r.) – za zasługi i osiągnięcia w dziedzinie unowocześniania konstrukcji i urządzeń walcowniczych, za rozstawianie w świecie imienia polskiego inżyniera, żywe kontakty z krajem i stworzenie warunków do kształcenia kadr hutniczych w nowoczesnych światowych ośrodkach naukowych, promotor: prof. W. Leskiewicz
- **prof. zw. dr inż. Waclaw Leskiewicz** (20.09.1989 r.) – za osiągnięcia w rozwoju nauk hutniczych w działalności naukowo-badawczej, za reprezentowanie środowiska akademickiego AGH na polu naukowym i społecznym oraz za zasługi w rozbudowie bazy uczelni, promotor: prof. J. Janowski
- **prof. Reiner Kopp** (15.05.2002 r.) – za wybitny wkład do rozwoju teorii i technologii nowoczesnych procesów przetwórstwa metali i stopów oraz za wyróżniające się w skali światowej osiągnięcia w kształceniu kadry naukowej. promotor: prof. R. Szyndler

Ponadto tytułem honorowym „Zasłużony dla AGH” wyróżniono w dniu 9 grudnia 1992 roku prof. zw. dr inż. Waclawa Leskiewicza.

PROFESOROWIE KATEDRY PPM, którzy już odeszli na zawsze

- Jerzy BAZAN (1920-81),
- Zbigniew JAGLARZ (1913-88),
- Kazimierz JANAS (1916-67),
- Waław LESKIEWICZ (1915-96),
- Jan MADEJ (1919-75),
- Marian MORAWIECKI (1916-2002),
- Zygmunt POLEK (1916-88),
- Lucjan SADOK (1941-95),
- Marian SCHNEIDER (1899-1969),
- Piotr WASIUNYK (1910-2005),
- Eugeniusz WOSIEK (1918-93).

Asystent mgr inż. Zbigniew Gogółka zginął tragicznie 23.12.1977 roku w wypadku samochodowym podczas pełnienia obowiązków służbowych.

Natomiast dr inż. Wiesław Łapkowski 11.09.1999 roku zmarł – po długotrwałej i ciężkiej chorobie, wykonując do ostatnich chwil swe obowiązki zawodowe.

Literatura

1. Kajtoch J.: Prof. zw. Waław A. Leskiewicz – Wspomnienie. AGH, Kraków, 2014
2. Kajtoch J.: Wykaz pracowników Katedry Plastycznej Przeróbki Metali w latach 1949 – 2014. AGH, Kraków, 2014

Szczegółowe notki biograficzne o naszych Profesorach zamieszczono w poz.:

1. Nowakowski A., Wnęk Z.: Wspomnienia o zmarłych profesorach Wydziału (1922-1973). ZN AGH Metalurgia i Odlewnictwo, 1973, z. 51.
2. Janowski J., Pawłowski B.: Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej. Jubileusz 90-lecia Wydziału 1922-2012. Wyd. Nauk. AKAPIT, Kraków, 2012

Natomiast szczegółowe informacje o zmianach organizacyjnych i pracownikach naszego Wydziału zamieszczono w poz.:

3. Sieński H.: Profesor Antoni Rodziewicz-Bielewicz. BIP AGH, 2014, nr 83, s. 23-25.
4. Karbowniczek M.: Jubileusz 90-lecia Wydziału Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej AGH w Krakowie – Dzień Hutnika 2012. Hutnik–Wiadomości Hutnicze, 79 (2012) 4, 184-191
5. Łuksza J.: 75 lat Wydziału Metalurgii i Inżynierii Materiałowej AGH w Krakowie – Jubileusz 75-lecia Wydziału (1922-1997). Hutnik–Wiadomości Hutnicze, 64 (1997) 4, 123-127
6. Kajtoch J. (red.): AGH: Wydział Metalurgii i Inżynierii Materiałowej – Informator. Wyd. KRAK-BUCH, Kraków, 1994
7. Sulima-Samujło J.: Kronika i spis absolwentów AGH im. S. Staszica 1919-79. T. 2 – pion hutniczy. Wyd. AGH, Kraków, 1979
8. Kłeczek Z. i in.: 75 lat AGH im. S. Staszica w Krakowie. Wyd. AGH, Kraków, 1994

Opracował: dr inż. Jerzy KAJTOCH

Kraków, 15 grudnia 2014 r.